

Deuteronomium 6:5-6

“Zo zult gij de HEERE, uw God, liefhebben met uw ganse hart, met uw ganse ziel en met al uw vermogen. En deze woorden die Ik u heden gebied, zullen in uw hart zijn.”

1 gebod van liefde 2 geschenk van wederliefde

Gemeente, doopouders,

Opnieuw staan we stil bij Deuteronomium 6:4-7. Vorige keer ging dat over de HEERE Die onze God is. Vers 4. Die uit onverdiende genade de God is van ons en onze kinderen. Hij geeft ons en onze kinderen Zijn verbond, Zijn beloften, Zijn woorden. Wij mogen leven op de bodem van Gods verbond.

En in vers 7 gaat het over de opvoeding: over het inscherpen van Gods woorden en geboden. Over gewoontes en grenzen, over regels en verboden. Dus over de vraag: wat doen we als ouders?

Maar daartussenin staat nog wat anders. En daar gaat het vanmorgen over in vers 5 en 6. Zo zult gij de HEERE, uw God liefhebben. Dan gaat het over: hoe doen we het als ouders? Hoe stellen we grenzen en regels, hoe verbieden en gebieden we? En daar is maar één passend antwoord op: dat behoort te zijn in liefde, liefde tot de HEERE.

Dat is precies dezelfde orde die wij ook in de doopvragen tegenkomen. De eerste doopvraag ging over het verbond: in zonde ontvangen en geboren, nochtans in Christus geheiligd. Het verbond dus. De 3e vraag waarop u uw jawoord gaf ging over de opvoeding: in de voorzeide leer onderwijzen. En ook daar staat een vraag tussenin gericht op u zelf als ouders: hoe is het nu met uzelf? Hoe staat uzelf tegenover de Schriften en tegenover wat in de kerk geleerd word? Hebt u de dingen van de HEERE zelf liefgekregen? En u hebt beleden: ‘ja’. Wij hebben U lief, HEERE en alles wat van U is dus ook.

Dat is blijkbaar ontzettend belangrijk: hoe u opvoedt. Of heel de christelijke opvoeding doortrokken is van de liefde. Je zou dat kunnen vergelijken met het flesje dat u te drinken geeft of later gaat geven. Want borstvoeding is vanzelf op temperatuur, maar melk in een fles niet. Als die melk koud wilt geven en aan de lipjes zet, dan trekt het de lipjes terug: het schrikt en stoot af. Daarom warmt u de melk op in een magnetron en dan geeft u de melk aan uw kind.

Zo worden we geroepen onze kinderen de melk van de Godsvrucht te geven. De redelijke onvervalste melk. Van Zijn Woord en dienst. Maar als dat koud gebeurt, alleen voor de vorm, dan stoot dat af. De warmte van de liefde tot God, die doet drinken. Als onze godsdienst, met al zijn

gewoontes en gebruiken, geboden en verboden, gedompeld is in liefde tot God. Die liefde maakt het warm en doet drinken. Natuurlijk gaat die vergelijking mank: want dat flesje met melk kan ook te warm worden, dan brandt het kind zijn lipjes en schrikt ook. Maar liefde tot de HEERE kan nooit te veel te vurig zijn. Hoe warmer van liefde hoe beter.

Maar dan wel, net als de melk, elke dag. Natuurlijk, anders droogt uw baby uit. Als het geen drinken krijgt. Daar vraagt het trouwens zelf om, dag en ook nacht. Dan schreeuwt het als het dorst heeft en u geeft het te drinken. Elke dag. Zo heeft ons kind elke dag Godsvrucht nodig, de dienst van de HEERE. Het kan geen dag zonder. Alleen, daar vraagt het zelf niet om. In zonden ontvangen en geboren, zal het daar niet vragen of schreeuwen. Het kan en wil liever zonder. Dat moet dus echt van ons als ouders uitgaan. Elke dag weer: de dienst van de HEERE in ons gezin. Vanuit de liefde tot de HEERE.

1 bevel tot liefde

Zo zult gij de HEERE uw God liefhebben. Met geheel uw hart, geheel uw ziel en al uw vermogen. We beginnen middenin: met geheel uw ziel. De ziel is de zetel van het gevoel, dus het verlangen in de Bijbel. Ja mijn ziel dorst naar God. Liefhebben is verlangen. Verlangen naar God. Liefde verlangt bij elkaar te zijn. Dat is bij verkering zo, dat is bij ouders en kinderen zo, liefde verlangt naar elkaar. Liefde bidt. Liefde tot God, verlangt naar God. Mijn goed mij zaligst lot nabij te wezen bij mijn God. En liefde verlangt dus ook naar waar iets van God is. In Zijn huis, Zijn dienst, Zijn Woord, Zijn sacramenten. Daar is iets van de HEERE Zelf in. Heerlijk een zingende moeder die uit de kerk thuiskomt. Dus liefde verlangt daar te zijn waar God ontmoet wordt. Liefde zegt niet: o we weten van elkaar wel dat het goed zit, dus we hoeven niet zo nodig bij elkaar te zijn. Nee, liefde zoekt naar ontmoeting. Heerlijk, die beide keren per zondag. Heerlijk die woensdagavonden.

Gemeente, doopouders, deze warmte is zo belangrijk in het opvoeden. De warmte van deze liefde. Want dat proeven uw kinderen. Of u verlangt en graag de HEERE zoekt. Het is zo funest als je alleen napraat over de dominee die te vlug sprak, die vrouw met een grote hoed en die man die zat te slapen. Alsof je alleen op mensen let in de kerk, alsof daar de HEERE niet is. Waar gaan papa en mama, vader en moeder, nou voor naar de kerk? En wat funest als je alleen maar mopperen kunt na de kerk. Over te zus en te zo, te kort en te lang. Dan denkt je jonge gezin dat het maar vervelend is om er te zijn.

Liefde is niet alleen gevoel verlangen, liefde blijkt ook verder. Gij zult Hem liefhebben met heel uw hart. En het hart is in de Bijbel de wil.

De stuurhut van je leven. Waar bepaald wordt welke kant je opgaat met je levenschip. Liefhebben is ook: het goede zoeken voor. Als je iemand liefhebt zie en maak je hem graag gelukkig. Zie en maak je hem niet graag verdrietig. God liefhebben met je hele hart. Hem geen verdriet willen doen. Leven om God te behagen. In alle dingen gaat het erom: wat doen we er de HEERE mee aan? Daarom maakt liefde ook zo precies. Tot in de puntjes toe. En liefde zoekt ook het goede voor wat van God is. Voor Zijn rijk, voor Zijn Gemeente, voor Zijn Kerk. Dat heeft God lief en je wilt goed zijn voor en goed doen aan wat God liefheeft.

Gemeente, deze warmte is zo belangrijk in het opvoeden. De warmte van de liefde. Want elk gebod is van de HEERE en elke zonde raakt Hem in Zijn hart. Het is zo funest als het om gaat wat mensen zullen zeggen, of dat ik als vader en moeder weer met narigheid zit. Deze warmte van de liefde maakt dat daar over gepraat wordt aan tafel, en dat dat gevolgd wordt: hoe staat het ervoor met Gods zaak in land en volk, met Gods Kerk in de wereld, met Gods Gemeente hier ter plaatse, met Zijn Koninkrijk in de zending. Het is zo funest als het aan tafel maar gaat over sport en auto's en inflatie en economie. Alsof dát de grote dingen zijn van het leven.

En dat neemt je hele leven mee. Want gij zult Hem ook liefhebben met al uw vermogen. Met alles wat je hebt en bent. Je gaven en talenten, je tijd en je geld, je mogelijkheden en je leven. Dat doe allemaal mee, dat mag er allemaal voor zijn, voor de HEERE en Zijn rijk. Daar valt niets buiten, geen stukje van mijn leven. Waarmee en hoe zouden we God zoveel mogelijk kunnen dienen? Daarover praten als vader en moeder, daarvoor bidden, daarnaar zoeken.

Het is zo funest als kinderen merken: het is maar gelegenheidsgodsdienst bij mijn vader of moeder. Af en toe, maar af en toe moet je er ook beslist niet mee aankomen. Dan is, ja joh je moet het er niet overal bijhalen.

Zo God liefhebben, met heel je hart, ziel en vermogen. Voluit en voltijds. Dat kan er ook maar één gelden. Liefhebben heeft ook iets van uitkiezen in zich. Als je verkering krijgt en trouwt, dat kun je maar met één doen. Op het moment dat je dan die ene liefhebt, vallen alle anderen af. Echt liefhebben kun je er maar één, mag je er maar één. Zo God liefhebben kan niet samengaan met iets anders evenzo liefhebben. En voorzover het daarbij past en voorzover het dat niet hindert is er de plaats voor werk en ontspanning, voor sociale contacten en cursussen, voor sport en andere dingen.

Die liefde tot God doet ook bewegen tot geloof. Omdat we het onze kinderen zo gunnen. Dat leven met de HEERE. En die liefde laat ook merken: het is zo vreselijk als je daar buiten blijft, dat niet leert, daar ga je voor eeuwig mee verloren: bewegen tot geloof.

Nu kijken we elkaar eens aan. Of beter gezegd: nu kijkt dit gebod ons eens aan. Als een spiegel. En wat zie ik door de Heilige Geest? Ziet u het ook? Ik heb God niet lief met heel mijn ziel: dat verlangen is zo vaak weg. Graag is zo vaak sleur geworden. Gods eer en rijk en Kerk laat me zovaak koud en is niet in mijn gedachten. In plaats van God liefhebben boven alles en de andere dingen voorzover ze daarbij passen, is het precies andersom: dan ga ik op in andere dingen en dan mag de HEERE erbij voorzover het mijn werk, mijn sport, mij ontspanning, die andere dingen, niet schaadt.

Zoals de catechismus dat doet in zondag 2. Waaruit kent gij uw ellende? Uit de wet Gods. En dan wordt genoemd dat de wet Gods vraagt God lief te hebben met heel ons hart heel onze ziel en met al ons vermogen. Kunt gij dit alles volkomen houden? Nee, ik ben van nature geneigd God en mijn naaste te haten. Ziet u het? Daarom gaat het zo makkelijk, zomaar vanzelf andersom. Dat ik iets zo belangrijk vind, zo in op ga, dat het mijn verlangen naar God hindert en lamlegt, dat het mijn graagte van de kerkgang blokkeert, dat mijn gerichtheid op God verslapt en mijn tijd, talenten gericht zijn op mijn genot en geluk. Dat noemt de Bijbel overspel: geestelijk overspel. Naast de HEERE nog iemand anders hebben. Dat de HEERE Zijn unieke plaats moet delen met anderen.

En in deze spiegel zie ik op het diepst hoe verdraaid, verkeerd, averechts, verdorven ik ben.

2 geschenk van wederliefde

God liefhebben, liefde tot God, zal daarom altijd en alleen wederliefde zijn. Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad. En anders nooit en tenimmer. Die liefde Gods vind geen grond of aanleiding in ons. Wonderlijke liefde is dat, want God heeft lief die Hem haten, die voor Hem bron van smart en toorn zijn, maar God heeft lief. God zij dank gaat dat voorop: De HEERE is onze God. Hij is een enig HEERE. de enige en volstrekt puur en volmaakt. Hij zegt: Ik zal u tot een God zijn. Ik doop u in de Naam van de Vader. Ik ben uw heil. Bron van zaligheid en zielsgeluk en eeuwig leven. Maar hoe kom ik bij de Vader? Ik onrein en schuldig. Ik doop u in de Naam van de Zoon. Ik breng zondaren bij de Vader in Mijn bloed. Maar hoe kom ik bij de Zoon? Ik, vijand, blinde, onwillige. Ik doop u in de Naam van de Heilige Geest. Ik breng vijanden bij de Zoon. Die liefde Gods komt tot ons in Zijn verbond en woorden. En dan gebeurt het of het gebeurt niet.

Dan veracht je Hem. Passeer je Hem, ontloop je Hem. Dan onttrek je je leven aan Hem. Houd je je leven buiten Hem. Net zolang net zolang totdat Hij het toch vindt en Hij je voor Zijn rechterstoel daagt. En tot een voetbank van Zijn voeten maakt.

Of: Dan krijg je Hem nodig. Geloof doet vluchten tot Hem, geloof doet vallen in Zijn armen. Dan heeft Hij ook recht op je openbare geloofsbelijdenis. Denk daar deze zomer eens over na. En geloof geeft liefde, wederliefde. De eerste vrucht van geloof is liefde, wederliefde. Om wie Hij is en om wat er in Hem is. Gods liefde is zonder enige grond in mij. Maar mijn liefde als wederliefde heeft alle grond in Hem: Zijn liefde, Zijn genade, Zijn verbond, Zijn werk als Zoon, Zijn werk als Geest. Kon ik Hem maar liefhebben zoals Hij mij liefgehad heeft.

Die liefde maakt de christelijke opvoeding warm. Geeft de dienst aan de HEERE warmte. Geeft geboden en verboden, regels en grenzen warmte. Dat is een liefde die leeft van Gods liefde. Die daar ook steeds door gevoed moet worden. Net als dat flesje: als dat een uur uit de magnetron is, is het weer koud geworden, afgekoeld. Dan moet het weer opgewarmd worden. Net als ijzer in het vuur. Als het er een uur uit is, is het afgekoeld, moet het weer in het vuur gehouden worden. Onze liefde koelt steeds weer af: verlangen, gerichtheid en bereidheid. Steeds weer in dat vuur leggen van Gods liefde. Vader, moeder dat hebt u wel bijzonder nodig. Anders koelt uw opvoeding af. Telkens weer in Gods liefde u begeven. Overdenken. Dagelijks stil zijn met God. Liefst meer dan eens per dag. Vaders, moeders, ook dat is een aspect van uw tijdsindeling. Van uw opvoeding, van uw werk, uw werk buitenshuis misschien, uw ontspanning, blijft er tijd over om dagelijks met de HEERE te zijn? Als uw werk buitenshuis dat onmogelijk maakt is het zeker niet de bedoeling. Neem nooit meer hooi op je vork dan je biddend bij kunt houden.

En deze woorden, die ik u heden gebied zullen in uw hart zijn. Ziet u, de liefde, wederliefde, die neemt Gods geboden in zich op. Denk aan Psalm 119. Hoe lief heb ik Uw wet. Laat ze in uw hart zijn. Dat geeft het onafscheidelijke aan. Waar je hart is ben je ook. Je hand kan eventueel losraken van je lichaam, je been kan geamputeerd worden, je oog uitgestoken, je hart is altijd bij je. Waar je ook bent. Laat Gods geboden altijd bij je zijn. Ook op vakantie, ook op kamp of werkweek. Waar jij bent daar dient Gods gebod in je hart te zijn. Het geeft ook het kostbare aan: zo goed opgeborgen. In je hart, dat geeft aan: je wilt het niet kwijt, je wilt er niet één kwijt, niet één gebod van God. Daarom sluit je ze op in je hart. En als Zijn geboden in je hart zijn dan drijven ze je tot gebed. Johannes 15:7 en 8 leggen dat uit. Dan drijft het gebod je tot gebed. Want het gebod is je verlangen en je verlangen is je gebed. HEERE, leer mij Uw wet, leer mij gehoorzaamheid. Dat komt meestal niet uit je gezin op: als je vraagt aan tafel: waar zullen we voor bidden, dan noemt de één dit de ander dat, maar niet zo gauw zal een kind noemen: dat ik Gods wet mag

houden. Dat komt van u als ouders. Dat brengt u in. Daarin gaat u voor. Hardop en telkens weer.

En is dit dan een methode? Een succesformule? Als je nou zo opvoedt, dan wandelt je gezin in Gods wegen, of dan is de kans daarop zoveel procent, en als je dit niet doet, dan wandelt je gezin niet in Gods wegen. Nou, dat laatste zie je vaak gebeuren, dat een koude opvoeding afstoot, of hij nou streng of soepel is. Maar het is geen methode.

Het is onze roeping. Hiertoe roept de HEERE ons. En als het goed ligt: is dat een vreugde. Dan belijd u als doopouders: daar strekt zich al mijn lust en liefde heen. Maar als het goed ligt dan belijden we ook: als het van mij afhangt als vader en moeder, zo vaak is onze opvoeding koud, zonder deze liefde. Dan doe ik alles wel om zo te zeggen, maar waar is dan het verlangen, waar de gerichtheid, waar de bereidheid? Zo vaak gaven we aanleiding tot afkeer bij onze kinderen, zovaak had het nauwelijks warmte. Als dan je kind mag gaan in de wegen van de HEERE, dan belijd je: HEERE, hoe is het mogelijk. Wat een wonder van U. Dat U onze opvoeding hebt gebruikt, dat kan alleen aan U te danken zijn dat zo'n opvoeding vrucht mag dragen. En als je kind de HEERE verlaat, dan bepaalt het temeer erbij: HEERE, wij gaven aanleiding, HEERE, het is vlees van ons vlees. Zovaak was er geen liefde, geen getuigenis, geen warmte. Treedt niet in het gericht HEERE.

Is dit een methode voor succes? Nee, want één aspect noemden we al in het begin en nu weer. Ons kind, kind van ons dus, lust die melk van de dienst van de HEERE niet. Hoe heerlijk Zijn dienst ook is, hoe gelukkig die ook maakt, elk menskind spuwt het uit van nature. Is zo verdorven van smaak dat we weigeren te drinken. Deze melk die levensnoodzakelijk is, we moeten hem niet. Ook uw kindje niet, uw gedoopte kindje niet. Ook u niet van nature.

Daarom is de zenuw van de christelijke opvoeding: het gebed. HEERE, verander Gij het hart van ons kind. Geef ons kind een nieuw hart. Een hart om U te vrezen. Als er toch niet dat eerste was: dat zij in Christus geheiligd zijn. Als de opvoeding toch niet plaatsvond op de bodem van het verbond. Om aan te grijpen in gebed. HEERE, gedenk ons kind. En geeft U het een hart om U te vrezen, want het is naar Uw Naam genoemd. U bent daar toch al wel mee begonnen? Dat gebed wordt ook beproefd. Als ons kind van de HEERE wegdwaalt, tegen de opvoeding in God en Zijn dienst verlaat. Opdat u blijft bidden, des te vuriger en aanhoudender. HEERE, uit ons geen heil, uit ons kind geen vrucht, maar HEERE doe het om Uws Naams wil. Amen